

РЕШЕНИЕ

№ 307

гр. София, 15.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иво Дачев

Членове: Мария Георгиева
Асен Воденичаров

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Асен Воденичаров Въззивно гражданско дело
№ 20221000502110 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 901366 от 13.01.2022 год., постановено по т.д.№ 30/2020 год. по описа на Окръжен съд Благоевград е отхвърлен предявен от „Токуда банк” АД против В. С. М. и П. Д. М. иск с правно основание чл.422 от ГПК да бъде признато за установено, че вземането на банката срещу ответниците, произтичащо от договор за издаване на банкови гаранции № 060-102-001/21.06.2012 г. и анексите №№ 1-99 към него е съществуващо и подлежащо на изпълнение, като същото е индивидуализирано по основание и размер съгласно представено извлечение от счетоводните книги на „Токуда банк” АД, като същото е ликвидно и изискуемо, както следва: сумата от 35 000 лева, част от дължима изискуема главница, ведно със законната лихва върху горната сума, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл.417 от ГПК – 16.02.2017 г., до окончателното ѝ изплащане.

Решението е обжалвано от ищеца „Токуда банк” АД с доводи за неправилност. Твърди се, че съдът неправилно е тълкувал изразената воля на ответниците, като е приел, че същите са единствено поръчители по сключения договор и анекси към него, а всъщност те били се задължили като солидарни длъжници. В тази връзка по отношение на тях не е налице настъпила преклузия по чл.147, ал.1 от ЗЗД и сумата е дължима. Молят за отмяна на решението и постановяване на ново такова, с което исковата претенция да бъде уважена. Въззиваемите В. С. М. и П. Д. М., чрез назначените им от съда особени представители

оспорва иска като неоснователен и молят за потвърждаване на решението.

Жалбата е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК срещу подлежащ на обжалване съдебен акт от страна в производството, имаща право на жалба, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество е неоснователна.

Атакуваното решение е валидно и допустимо, поради което съдът е обвързан от направените от жалбоподателя оплаквания, касаещи приложението на материалния закон досежно качеството на ответниците – солидарни длъжници по сключения договор и анексите.

Пред първоинстанционният съд е предявен иск с правно основание чл.422 от ГПК от ищеца „Токуда банк” АД срещу В. С. М. и П. Д. М. с който е поискал от съда да признае за установено съществуване на вземанията му срещу ответниците за сумата от 35 000 лева, произтичащо от договор за издаване на банкови гаранции № 060-102-001/21.06.2012 г. и Анекси с №№ от 1-99 към него, като същото е индивидуализирано по основание и размер съгласно представено извлечение от счетоводните книги на банката, заедно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл.417 от ГПК – 16.02.2017 г., до окончателното ѝ изплащане.

Ответниците В. С. М. и П. Д. М., чрез назначените им от съда особени представители оспорва иска.

Съдът намира, че фактическа обстановка е правилно установена от първоинстанционният съд и е следната:

По делото не се спори, че с договор № 060-102-001/21.06.2012 год. за издаване на банкови гаранции, сключен между „Токуда банк” АД, в качеството си на кредитор, от една страна, и „Минипласт” ООД, в качеството си на клиент, В. С. М., в качеството си на трето лице солидарен длъжник, и П. Д. М., в качеството си на трето лице солидарен длъжник, от друга страна, Банката е поела задължение да издава по нареждане на клиента банкови гаранции в лева в общ размер до 200 000 лева за гарантиране на плащания към трети лице. Уговорено е, че за всяка банкова гаранция се подписва анекс, представляващ неразделна част от процесния договор, договорът е със срок на действие до 30.05.2014 г., като срокът на валидност на всяка издадена банкова гаранция не може да надвишава 20.05.2014 г.. Страните са уговорили, че в случай на плащане от страна и за сметка на Банката по гаранция, платените суми служебно се оформят като кредит във валутата на извършеното плащане, който се отчита по заемна сметка, водена на името на клиента в Банката, като за дата на ползване на кредита се счита датата, на която Банката е извършила плащане по гаранцията, а кредитът е незабавно изискуем, ведно с комисионните, разносните и другите вземания на Банката по договора. Дългът по заемната сметка се олихвява с лихвен процент в размер, равен на основния лихвен процент на БНБ плюс надбавка в размер на 24 пункта годишно, като дължимите лихви по кредита се начисляват от Банката при база 365/360 дни ежемесечно – на 20^{то} число и се изплащат от клиента на датата на начисляването им. В чл. 6, ал. 1, т. 1 от Договора е уговорено, че от датата на сключване на същия до момента на

изтичане валидността на издадените банкови гаранции и пълното погасяване на всички дължими суми по договора, клиентът и солидарните длъжници се задължават да погасяват незабавно изискуемите суми по договора и извършват всички плащания съгласно договорените условия и срокове в него.

Към договора за издаване на банкови гаранции са представени 99 броя анекси. Така например с анекс № 21 от 21.12.2012 г. страните по договора са уговорили, че считано от 21.12.2012 г. Банката увеличава лимита по договора за издаване на банкови гаранции със 100 000 лева.

Приети са пред първоинстанционният съд шест писма от „Петробул БГ” ООД, адресирани до „Токуда банк” АД, относно поискване за плащане, като с платежно нареждане за кредитен превод от 11.03.2014 г. Банката е наредило сума в размер на 299 385 лева по банковата сметка на „Петробул БГ”, с посочено основание на превода – „плащане по бг № 1/06.01, 2/06.01/14.01,10/16.01,14/ 24.01,20/31.01.2014 г.”.

Не е спорно също така, че с анекс № 99 от 28.03.2014 год.е установено, че на 11.03.2014 г. Банката е извършила плащане по посочените банкови гаранции, издадени на основание процесния договор за издаване на банкови гаранции в общ размер на 279 885 лева в полза на бенефициента по гаранциите „Петробул” ООД, като платените суми служебно са оформени като кредит. В чл.3, ал.1 от анекс № 99 от 28.03.2014 г. е уговорено, че длъжникът ще издължава главницата на кредита в размер на 279 885 лева на вноски, с краен срок на погасяване до 20.03.2019 г., съобразно нов погасителен план: един месец – гратисен период; 58 месечни анюитетни погасителни вноски по 6 186,08 лева, първата от които е дължима на 20.05.2014 г., и една последна уравниелна анюитетна погасителна вноска. Уговорени са и допълнителни обезпечения на всички вземания на кредитора – чл. 4 от анекса, като „Минапласт” ООД учредява в полза на банката втора по ред договорна ипотека върху собствен недвижим имот, както и с отделен договор за особен залог учредява в полза на банката особени залози върху ДМА, представляващи машини и вземания от клиенти, и издава и запис на заповед в нейна полза в размер на 350 000 лева, който е авалиран от солидарните длъжници по договора. Съгласно чл.7 от анекс № 99 към договора, страните са постигнали съгласие, че кредитът ведно с лихвите и разноските в пълен размер става по преценка на банката изцяло или частично изискуем, като кредиторът може да иска изпълнение на цялото задължение, както от длъжника, така и от всяко от третите лица солидарни длъжници при изрично предвидените в същата клауза предпоставки. Не е спорен пред въззивния съд размерът на задължението, както и факта на неизпълнението.

При така установената фактическа обстановка съдът приема от правна страна следното по очертаният от жалбоподател въпрос.

От съдържанието на договора се установява, че предмет на същия е поемането от страна на банката на задължение да издава при условията на договора по нареждане на клиента „Мипапласт” ООД банкови гаранции в лева с общ размер след увеличението до 300 000 лева за гарантиране на плащания към контрагенти. В текста на договора са предвидени права и задължения на Банката и клиента, като по отношение на третите лица – солидарни

длъжници единствено в т.5 обезпечение е отразено, че клиентът и третите лица солидарни длъжници дават съгласие за директен дебит в полза на Банката за размера на дължимите суми по договора, въз основа на което банката може да инкасира изискуемите суми от сметките им. Т.е. спорен е въпроса какво е правното качество на ответниците, тъй като е посочено единствено, че същите са солидарни длъжници и като такива отговорат за задълженията.

Съгласно чл.121 от ЗЗД солидарност между двама длъжници възниква по силата на закона или ако е уговорена между страните. Солидарна отговорност може да е уговорена и по договор за заем. Доколкото договорът за заем е реален договор, солидарна отговорност е уговорена, когато две лица са получили паричната сума общо, т.е без разграничение каква част поема всяко едно от тях и независимо от това на кое от тези лица е предадена фактически. Изводите за възникване на солидарна отговорност следва да се основават и на уговорката относно поетото задължение за връщане на сумата – дали кредиторът може да претендира пълния размер на предоставения заем от всеки един от длъжниците или всеки длъжник отговаря пред кредитора за определена част от задължението. Солидарна отговорност възниква и при договор за поръчителство – чл.141, ал.1 от ЗЗД, когато едно лице отговаря пред кредитора за изпълнение на задължението на длъжника или в случая на договор за заем, поръчителя отговаря пред кредитора за връщане на паричната сума, без да е получил същата в собственост. По силата на чл.138, ал.1 от ЗЗД поръчителството следва да е уговорено писмено, като тази форма на договора е за действителност на съглашението или изявлението.

В настоящия случай, в договора е посочено единствено, че ответниците физически лица са солидарни длъжници. По делото липсват доказателства, ответниците да са се ползвали от предоставените суми по договора за банкови гаранции, а напротив – установи се и това не е спорно, че цялата сума е преведена от банката по нареждане на клиента на търговския контрагент „Петробул БГ” ООД във връзка с извършваната от него търговска дейност.

При тази неяснота по договора е необходимо тълкуване на действителната воля на страните, мотивира ги да го сключат. В тази връзка съдът приема, че тази воля е била насочена да обвърже ответниците със солидарна отговорност за заплащане на едно чуждо задължение в качеството им на поръчители по него. При солидарна отговорност зависимост с обема на главното задължение не съществува. Освен това, уговорката, че кредиторът може да насочи вземането си и да събере дължимите се суми от длъжника и всеки от солидарните длъжници сочи на уговорка за поръчителство. При солидарната отговорност солидарните длъжници не са обвързани от неизпълнението на задължението на един от тях. Следователно касае се за инкорпориран в договора за банкови гаранции договор за поръчителство при характеристиките на чл.138 и сл. от ЗЗД. Фактът, че в договора за банкови гаранции и анексите, ответниците са наречени солидарни длъжници не променя тяхното качество. Поръчителите са солидарни длъжници, тъй като са поели да носят солидарна отговорност заедно с кредитополучателя/клиента при сключване на договора и лично да гарантират изпълнението на задължението, ако кредитополучателя не изпълни задължението си към

банката.

Изложеното дава основание да бъде въприето, че ответниците са поръчители на кредитополучателя/клиента. Отговорността на поръчителя може да бъде реализирана от кредитора в определен от закона срок. Съгласно разпоредбата на чл.147, ал.1 от ЗЗД, поръчителя остава задължен и след падежа на главното задължение, ако кредиторът е предявил иск против длъжника в течение на шест месеца, т.е. шестмесечния срок е преклузивен и за изтичането му съдът следи служебно. В случая падежът на главното задължение е настъпил на 09.09.2014 г., когато целият кредит е станал предсрочно изискуем, след изпращане на нарочни покани до длъжниците, които съдът намира че са редовно връчени, като в същите изрично е посочено, както какъв е размера на неизплатеното задължение в срок, така и че ако в предоставения срок не бъде платено, кредитът ще бъде обявен за предсрочно изискуем. В рамките на шест месеца, считано от настъпване на предсрочната изискуемост на задължението, по отношение на което е поето поръчителство, кредиторът ищец не е предявил иск против длъжника и солидарните длъжници. Заявлението за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение е подадено на 16.02.2017г. след изтичане на 6 месечния срок. С оглед на това вземането, което е станало изискуемо не е потърсено чрез иск от длъжника и не може да се търси от поръчителите, защото поръчителството поето по отношение на него се е прекратило.

Въз основа на изложеното предявения установителен иск с правно основание чл.422 от ГПК се явява неоснователен и като такъв следва да бъде отхвърлен.

Поради съвпадане на правните изводи на настоящия въззивен състав с тези на първоинстанционният съд, решението на окръжния съд следва да бъде потвърдено.

По изложените съображения, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 901366 от 13.01.2022 год., постановено по т.д.№ 30/2020 год. по описа на Окръжен съд Благоевград.

Решението може да се обжалва при условията на чл. 280 от ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____